

वर्ष - 2009 माध्यमिक शिक्षा मण्डल, मध्यप्रदेश, भोपाल

मु.उ.पु. 24 पृष्ठ

कार्यालयीन उपयोग के लिए

निम्न रिक्तियों की सही प्रविष्टि परीक्षार्थी द्वारा की जाए।

परीक्षा के नाम की सील

हाई स्कूल परीक्षा

1. विषय कोड 512 परीक्षा का विषय संस्कृत

2. परीक्षा का माध्यम हिन्दी परीक्षा की दिनांक 3-3-2009

केन्द्र क्रमांक की सील

केन्द्र क्र. - 681001

3. परीक्षार्थी प्रश्न पत्र का पूर्ण कोड नम्बर (सेट A, B, C, या D) अनिवार्यतः भरें कोड सेट T-1006 A

पर्यवेक्षक/केन्द्राध्यक्ष का प्रमाणीकरण

प्रमाणित किया जाता है कि परीक्षार्थी द्वारा निम्नानुसार पूरक

उत्तरपुस्तिका ली गई है :-

क :- संख्या शब्दों में X अंकों में X

ख :- परीक्षार्थी की बैठक व्यवस्था कक्ष क्रमांक BL में है।

ग :- उत्तर पुस्तिका पर प्रश्न-पत्र का कोड नम्बर एवं सेट सही लिखा है।

उत्तर पुस्तिका का सरल क्रमांक K

2567405

परीक्षार्थी का अनुक्रमांक (अंग्रेजी अंकों में)

1 9 6 8 1 5 1 6 6

नीचे दिये प्रत्येक कालम में ऊपर दिये गये अनुक्रमांक के अंकों में उसी क्रम में शब्दों में लिखा जाए :-

एक नौ दू. आठ एक पाँच एक दस

B
S
E
M
P

हस्ताक्षर (पर्यवेक्षक)

K. Pathak

नाम

K. Pathak

पद

T

पता/संस्था

M.G. Harda

परीक्षार्थी द्वारा ली गई सभी पूरक उत्तर पुस्तिकाएँ, मुख्य उत्तर पुस्तिका के साथ संलग्न हैं।

K. Pathak

हस्ताक्षर केन्द्राध्यक्ष

परीक्षार्थी, परीक्षक से अपेक्षा है कि वे पृष्ठ भाग पर दिये गये निर्देशों का यथेष्ट पालन सुनिश्चित करेंगे।

प्रमाणित किया जाता है कि उपरोक्तानुसार संलग्न पूरक उत्तर पुस्तिकाओं की संख्या मूल्यांकन के समय सही पाई गई हैं। होलोग्राफ्ट स्टीकर चस्पा स्थिति में यथावत् रखते हुए ही उत्तरपुस्तिका का मूल्यांकन किया गया है। मैंने सभी प्रश्नों के उत्तरों का गहन मूल्यांकन किया है। उत्तर पुस्तिका के अन्दर के अंक एवं कवर पृष्ठ पर दर्शाये अंक एक समान है एवं योग पूर्णतः सही है।

हस्ताक्षर (परीक्षक)

हस्ताक्षर (उपमुख्य परीक्षक)

हस्ताक्षर (मुख्य परीक्षक)

परीक्षक क्रमांक

240239

दिनांक.....

दिनांक.....

परीक्षार्थी के लिए निर्देश

1. परीक्षार्थी को अपना अनुक्रमांक/विषय/माध्यम/दिनांक एवं प्रश्न-पत्र का कोड (समूह) मुख पृष्ठ पर अंकित करना अनिवार्य है। अन्यत्र कहीं भी नहीं लिखा जाएगा।
2. अनुक्रमांक नीचे दिये गए उदाहरण अनुसार लिखा जाए :-

1	8	2	4	3	9	5	6	8
एक	आठ	दो	चार	तीन	नौ	पाँच	छः	आठ
3. उत्तर पुस्तिका के दोनों ओर पृष्ठों में लिखें। बीच में रिक्त स्थान न छोड़ें। भूल से छूटा/रिक्त स्थान तथा शेष खाली पृष्ठों को क्रास किया जाए।
4. परीक्षार्थी प्रश्न पत्र हल करते समय ही, कन्वर पृष्ठ पर दी गई तालिका में प्रश्न क्रमांक के सम्मुख वाले कालम में उत्तरपुस्तिका का वह पृष्ठ क्रमांक अनिवार्य रूप से अंकित करें जिस पर प्रश्न का उत्तर लिखा गया है। यदि पूरक उत्तरपुस्तिका का उपयोग किया गया हो, तो उस पर 25 से प्रारंभ करते हुए पृष्ठ क्रमांक परीक्षार्थी द्वारा स्वयं डाले जाएँ।

परीक्षक के लिए निर्देश

1. केवल उन्हीं उत्तरपुस्तिकाओं का मूल्यांकन करें जिन पर होलो क्राफ्ट स्टीकर चस्पा है।
2. उत्तरपुस्तिका का मूल्यांकन होलो क्राफ्ट स्टीकर को चस्पा स्थिति में यथावत् रखते हुए ही किया जाये।
3. बिना होलो क्राफ्ट स्टीकर वाली तथा फटे हुए होलो क्राफ्ट स्टीकर वाली सभी उत्तरपुस्तिकाएँ मूल्यांकन हेतु परीक्षा नियंत्रक, माध्यमिक शिक्षा मण्डल, मध्यप्रदेश, भोपाल को व्यक्तिशः रूप से भेजी जाये।

मूल्यांकन केन्द्र के लिए निर्देश

1. **O.M.R. SHEET** पर प्राप्तांक की प्रविष्टि करने हेतु केवल वही उत्तरपुस्तिकाएँ प्राप्त करें, जिनका मूल्यांकन होलो क्राफ्ट स्टीकर को चस्पा स्थिति में यथावत् रखते हुए ही किया गया है। यदि होलो क्राफ्ट स्टीकर फटा हुआ पाया जाता है तो ऐसी उत्तरपुस्तिकाएँ मूल्यांकन केन्द्र अधिकारी को पृथक से सौंपी जाएँ। ऐसे प्रकरणों के प्राप्तांकों की प्रविष्टि **O.M.R. SHEET** में नहीं की जाए। मूल्यांकन केन्द्र अधिकारी ऐसी उत्तरपुस्तिकाएँ पुनः मूल्यांकन के लिये परीक्षा नियंत्रक, माध्यमिक शिक्षा मण्डल, मध्यप्रदेश, भोपाल को व्यक्तिशः रूप से सौंपेंगे।
2. उत्तरपुस्तिका के मुख्य पृष्ठ में अंकों एवं शब्दों में अंकित प्राप्तांकों को मिलान कर **O.M.R. SHEET** में अंकों की सटीक प्रविष्टि करें।
3. **O.M.R. SHEET** पर प्रमाणीकरण कर हस्ताक्षर करें।

3

योग पूर्व पृष्ठ

+

पद

=

क

परिचय कृमांक - 1

(1)

उचितं विकल्पं चित्वा लिखत -

(i)

'नेयनम्' इत्यस्मिन् पदे सन्धिः अस्ति ।

उ० व०

अथादि स्वर सन्धिः ।

(ii)

'मनोहरः' इत्यस्मिन् पदे सन्धिः अस्ति ।

उ० व०

विसर्ग सन्धिः ।

J

'चित् + आनन्दः' इत्यस्य सन्धिः अस्ति ।

चिदानन्दः ।

E

(iv)

'शीत + उष्णम्' इत्यस्य सन्धिः अस्ति ।

M

उ० व०

शुष्ण स्वर सन्धिः ।

P

परिचय कृमांक - 2

(2)

(i)

'चौरभयम्' इत्यस्मिन् पदे समासः अस्ति ।

उ० व०

पञ्चमी तत्सुलभः ।

अव्ययीभावात् समासस्य उदाहरणम् अस्ति ।

अनुरूपम् ।

(ii)

'रौ' इत्यस्मिन् पदे समासविवृहः भवति ।

उ० व०

माता च पिता च ।

प्रश्न क्रमांक - 3

अधोलिखितानां चतुर्णां शब्दानां स्वपाणि निर्देशानुसारं त्रिषु वचनेषु लिखत -

(iii)

रमा - सप्तमी विभक्तिः

शब्द	विभक्ति	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
रमा	सप्तमी	रमायाम्	रमयोः	रमासु

(iv)

अस्मद् - पञ्चमी विभक्तिः

शब्द	विभक्ति	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
अस्मद्	पञ्चमी	मत्	आवाभ्याम्	अस्मत्

(v)

राजन् - तृतीया विभक्तिः

शब्द	विभक्ति	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
राजन्	तृतीया	राजा	राजभ्याम्	राजमिः

भवत् - द्वितीया विभक्तिः अतत् - चतुर्थी

शब्द	विभक्ति	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
भवत्	द्वितीया	अतस्यै	अतभ्याम्	अतेभ्यः

5

[] + [] = []

पृष्ठ 5 के अंक

कु

प्रश्न क्रमांक - 4

(i) 'नयेत्' इत्यस्मिन् पदे लकारः अस्ति।

उत्तर(के) विधिलिङ् लकारः।

(ii) 'वर्धते' इत्यस्मिन् पदे पुरुषः अस्ति।

उत्तर(अ) प्रथम पुरुषः।

'हरन्ते' इत्यस्मिन् पदे वचनम् अस्ति।

बहुवचनं।

(iv) 'याचेयम्' इत्यस्य धातुः अस्ति।

उत्तर(क) याच्।

प्रश्न क्रमांक-5

(क) अधोलिखितेषु - अव्ययेषु द्वयोः अव्ययसंयोगं कृत्वा वाक्यनिर्माणं कुरुत -

(ii) अपि ⇒

वाक्यं अहं अपि पठामि।

सर्वम् ⇒

वायुः सर्वम् अस्ति।

6

योग पूर्व १४

+

=

(ख) अथोलिखितेषु उपसर्गः नास्ति -

उत्तर (i)

अस् ।

"सणामः" इत्यस्मिन् पदे उपसर्गः अस्ति -

उत्तर (ii)

स ।

प्रश्न क्रमांक - 6

B

शुद्ध वाक्यानां समक्षं "आम्" अशुद्ध वाक्यानां समक्षं "न" इति लिखत ।

S

प्रियवादिनां कोऽपि न परः । (आम्)

E

(ii) लङ्गमाः मृदङ्गनादं कुर्वन्ति । (न)

M

(iii) सूर्यदेवः वृष्टिं वर्षति । (न)

P

(iv) कश्चित् सिंहो घण्टारवमाकर्ण्य समायातः । (आम्)

प्रश्न क्रमांक - 7

(क) निम्नलिखितेषु पद-द्वयोः प्रकृति-सत्यय च प्रथक कुलत -

(i)

लभमान्

सत्यय = शानच् सत्यय

धातुः = लभ

(ii)

सितुम्

सत्यय = तुमुन् धातुः = हस

7

+

=

कुल अंक

प्रश्न क्रमांक - 7

(बव)

उत्तर

'पतितः' इत्यस्मिन् पदे प्रत्ययः अस्ति -
क्तः।

~~'उपकृत्य' इत्यस्मिन् पदे प्रत्ययः अस्ति -
ल्यप्।~~

प्रश्न क्रमांक - 8

अधोलिखितानाम् उचितं मेलनं कुरुत -

अ

ब

स्वर्ण युगस्य

~~गुप्तकालस्य~~

अधिकः मूल्यवान्

समयः

स्वपौरुषम्

~~स्मरन्तु~~

संस्कृतमेव राष्ट्रभाषा भवितव्या

डॉ. सम्पूर्णानन्दः

प्रश्न क्रमांक - 9

प्रदत्तैः शब्दैः रिक्तस्थानपूर्तिः करणीयाः -
तत्र अभिगमेन मे सनः न तृप्तम् ।
विश्व-बन्धुत्व सम्पाषकं संस्कृतम् ।

8

[]
योग पूर्व पृष्ठ

- []
पृ

= []

(iii)

भारतमातृभूः संरक्षकः ~~द्वेषालिः~~ आसीत् ।
पुरातनं स्वपौरुषं ~~अमरत्तु~~ वीरबन्धवः ।

मार्क - 10

(i)

कमानुसारिणी का ?

उत्तर

~~बुद्धिः~~

B (ii)

निष्क्रियाणां भारं वोढं का नेच्छति ?

उत्तर

~~कर्मभूमिः~~

E (iii)

भूषणः कुस्याः भाषायाः महाकविः आसीत् ?
हिन्दी भाषायाः ।

N

I

आकाशगङ्गा शिवः कुत्र निहितवान् ?

उत्तर

~~जटासु~~

मार्क - 11

अधोलिखितेषु पञ्च अशुद्धे कारक वाक्यानां
शुद्धिः करणीया -

(v)

व्युद्ध

आवाम् पुस्तकानि पठतः ।
~~अवाम् पुस्तकानि पठावः ।~~

9

8

पृष्ठ 9 क अक

=

(iv)
शुद्ध

सः मोदकं स्वादसि ।

सः मोदकं स्वादति ।

(iii)

वृक्षस्य पत्रम् पतति ।

वृक्षात् पत्रम् पतति ।

शिक्षकः सुधारखण्डात् लिखति ।

शिक्षकः सुधारखण्डेन लिखति ।

B

(i)

विद्यालयस्य अमितः वृक्षाणि सन्ति ।

शुद्ध

विद्यालयं अमितः वृक्षाणि सन्ति ।

E

M

P

(i)

अस्माभिः किं कर्तव्यम् ?

उत्तर

अस्माभिः सर्वदा स्वक आलस्यं विहाय समयस्य

सदुपयोगं कर्तव्यं ।

(ii)

अमृतेन किं परिग्रहीतम् ?

उत्तर

अमृतेन इदं भूतं, भुवनं, भविष्यत् सर्वम् परिग्रहीतम्

उद्दीपीवरतनुः कथं सञ्जाता ?

उद्दीपीवरतनुः सुखानुभव भाषाणां प्रभावान् सञ्जाता ।

उत्तर (ii)

गतकालस्य तसिद्धिः अत्र गण्डिवास्य इति नाम्ना

अस्ति ।

प्रश्न क्रमांक - 13

अधोलिखितेषु वाचांशेषु वाचांशद्वयस्य सूक्ष्मनामम्
उत्तराणि संस्कृत भाषायां देयानि-

(ख) ततः - - - - - व्यापारः

(i) उज्वलकः नित्यमेव दुग्धं गृहीत्वा कुं परिपालयति?

उत्तर उज्वलकः नित्यमेव दुग्धं गृहीत्वा स्वकुटुम्बं
परिपालयति।

(ii) रथकारेण महती प्यठटा कुत्र प्रतिबद्धा?

रथकारेण महती प्यठटा दासेरकुं गृहीत्वा प्रतिबद्धा

M (iii) रथकारः किम् व्यचिन्तयत्?

रथकारः व्यचिन्तयत् - "भद्रे! समीचीनोऽयं व्यापारः

(iv) 'भद्रे! समीचीनोऽयं व्यापारः इति कुं प्रियामाह?
भद्रे! समीचीनोऽयं व्यापारः इति रथकारः
प्रियामाह।

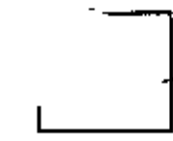
'आगत्य' इति शब्दे प्रकृति सत्ययः च पृथक्कुलत्
आगत्य -

सत्ययः = ल्यप् सत्यय

उपसर्गः आ

धातुः गम् या गच्छ

11

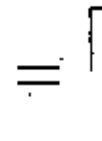

योग पूर्व पृष्ठ

+

पृष्ठ 11 के अंशः

कुल अंक

(अ)

बुन्देल कुसरी

स्मृ

(i)

बुन्देल कुसरी इति कुः विख्यातः अस्ति ?

उत्तर

बुन्देल कुसरी इति द्वहसालः विख्यातः अस्ति ।

(ii)

द्वहसालस्य जन्म कदा अभवत् ?

उत्तर

द्वहसालस्य जन्म (1649) स्कौनपञ्चाशदुत्तरषोडश
शततमे ईस्वीये अभवत् ।

B (iii)

मध्यप्रदेशस्य कस्मिन् जनपदे ब्रामे न द्वहसालस्य
जन्म अभवत् ?

S

उत्तर

मध्यप्रदेशस्य टीकमगढ़ जनपदस्य मयूरपर्वतीय
क्षेत्रे वर्तमानलिधौराविकास खण्डे " कुकरकुचनथब्रामे
अभवत् ।

E

M

द्वहसाल मातुः पितुः च नाम लिखत् ।

र

द्वहसालस्य मातुनमि आरुन्धादेवी पितुनमि च
क्षी चम्पतरायः इति आसीत् ।

(ब)

अयं वीरः बाल्यकालादेव का मुगलशासनात्
विमोक्तुं तयतते स्म ?

अयं वीरः बाल्यकालादेव भारतमातरं मुगलशासनात्
विमोक्तुं तयतते स्म ।

प्रश्न क्रमांक- 14

(i) उपर्युक्त वाद्यांशस्य उचितं शीर्षकं लिखत-

उत्तर उपर्युक्त वाद्यांशस्य उचितं शीर्षकं - संस्कृतभाषा

(ii) अस्माकं देशस्य प्राचीनतमा भाषा का ?

उत्तर अस्माकं देशस्य प्राचीनतमा भाषा संस्कृतभाषा

B (iii) अर्वे वेदग्रन्थाः कस्याम् भाषायां सन्ति ?

अर्वे वेदग्रन्थाः संस्कृतभाषायां सन्ति ।

E (iv) भारतस्य राष्ट्रस्य एकतायाः आधारः कुः ?

M उत्तर संस्कृतभाषा भारतस्य राष्ट्रस्य एकतायाः आधारः अस्ति ।

P

प्रश्न क्रमांक- 15

(अ) धनोपगृहं किम् ?

उत्तर धनोपगृहं राजानं अस्ति ।

ताराः आस्करः च किं अभ्युपैति ?

ताराः आस्करः च दक्षिणं न अभ्युपैति ।

धरणी कुं विवृता ?

धरणी नवैर्जलोद्यै विवृता ।

(i) तमोवलिप्ताः काः न प्रकाशाः ?

उत्तर तमोवलिप्ताः दिशाः न प्रकाशाः ।

'प्रकाशाः' इति शब्दस्य विलोमपदं लिखत ।

'प्रकाशाः' इति शब्दस्य विलोम अन्धकारः अस्ति ।

प्रश्न क्रमांक- 16

B
S
E
M
P

(i) निम्नलिखितासु द्वयोः पदवृत्तिं कृत्वा सूक्तिनिमणिकुरुत
पठतो नास्ति मूर्खत्वम् ।

माता किल मनुष्याणां देवतानां च देवतम् ।

प्रश्न- क्रमांक- 17

अधोलिखितवाक्यानां क्वम-संयोजनं कुरुत-

उत्तर(ग) सूर्यवंशस्य राजा सगरः आसीत् ।

कुपितः मुनिः तान् सगरपुत्रान् क्रोधाग्निना दग्धवान्

सगरेस्य वंशे भगीरथजन्मम् अभवत् ।

तस्मिन् काले भू-लोके गङ्गा न आसीत् ।

भगीरथः नदीं भूमितः पातालं नीतवान् ।

सगरपुत्राः स्वर्गलोकं गतवन्तः ।

प्रश्न क्रमांक-18

प्रश्नपत्रे श्लोकान् विहाय क्वचपाठ्यपुस्तकतः
कण्ठस्थीकृतं शुभाषितद्वयं लिखत ।

गुणः कुर्वन्ती-द्वैतत्वं, दूरेऽपि वसतां सताम्
केतकीगन्धमाप्लाय क्वचयमायान्ति षट्पदाः।

नात्युच्चशिवरो मेखनतिनीचं क्सातलम्
व्यवसायद्वितीयानां कृते नाप्यपारो महोदधिः

B
S
E
M
P

15

+

=

१०४

पृष्ठ 15५ अंक

कुल अंक

प्रश्न क्रमांक - 20

वेदनगरम् उज्जयिनीत्

दिनांक - 3-3-2009

प्रिय मित्र सत्युष,

सत्प्रेम नमस्ते।

अत्र कुशलं, तत्रास्तु। अद्य सायंकालीन समाचार पत्रे
~~मम~~ भवतः परिक्षापरिणामं नक्ष्यतिः। इदं ज्ञात्वा
अहम् अतीव ससन्नाः अनुभवन् यत् भवान्
द्वादशकक्षायां प्रथमं स्थानं साधोत्। मम् सर्वे
परिवारजनाः मित्राणि च इदं अवगत्य अतीव
ससन्ना अनुभवन्। स्वयं एव पत्रोत्तरं ददातु।

तव प्रिय मित्रः

अ. व. स.

दिनांक - 3-3-2009

प्रश्न क्रमांक - 21

B
S
E
M
P

महाकविः कालिदासः

पुरा कवीनां गणनां श्रेष्ठे

कनिष्ठिकाधिष्ठीत् महाकवि कालिदासः

मम स्थिय कविः महाकविः कालिदासः अस्ति ।

कालिदासः भारतस्य श्रेष्ठः कविः अस्ति । सः

न केवलं भारतस्य अपितु विश्वस्य श्रेष्ठः

कविः अस्ति । सः 'कविकुल गुप्तः' इति कथ्यते ।

महाकविः कालिदासः भारतस्य गौरवं अस्ति ।

तस्य ग्रन्थाः विश्वस्य आधारस्तम्भाः सन्ति ।

तस्य ग्रन्थाः विश्वप्रसिद्धाः सन्ति ।

तस्य जन्मः कदा जातमिति

न विदिनम् । सवि राज्ञा वदस्य तस्य जन्मः

चतुर्थशताब्द्यां जातः इति मन्यते । परन्तु

महाकविः कालिदासः सर्वेषु विश्वप्रसिद्धकविषु

श्रेष्ठतमः कविः अस्ति, इदं सम्पूर्णं संसारः

विदिनम् ।

महाकविः कालिदासः महाकाव्य

सृष्टेताः नीतिकार्यकर्त्ता च आसीत् । तस्य समुखाः

ग्रन्थाः सन्ति यथा-

शीणिनाटकानि मालविकाग्निमित्रम्,

अभिज्ञान शाकुन्तलं

विक्रमोर्वशीयम्

द्वे महाकाव्ये - कुमारसम्भतं आदि।

द्वे वीतिकव्ये - तहतुसंहारं च मैघद्वतम् च

कालिदासस्य लोकप्रियतायाः कारणम् तस्य तसाद्-
गुण युक्ता ललिता शैली अस्ति । कालिदासस्य
लक्ष्मिचित्रणं अतीव रम्यम् अस्ति । चरित्र चित्रणे अपि
अतीव पटुः अस्ति ।

कालिदासस्य नाटकं अभिज्ञान-
शाकुन्तलं न केवलं भारतस्य अपितु विश्वप्रसिद्धः
अस्ति । जर्मनिदेशीयः गेटेनाम् कविस्तु तस्य
ग्रन्थाः पठित्वा आनन्दाम् अनुभवति । तस्य
नाटकाः न केवलं भारते ~~स्य~~ अपितु संसारस्य
अनेक देशेषु अभिनीयन्ते भवति ।

महाकविः कालिदासस्य अमस्त
ग्रन्थाः संस्कृत भाषायामैव ~~अस्ति~~ सही महाकविः
कालिदासेन संस्कृत साहित्यस्य उच्च शिखराः
नीतवान् ।

तस्य काव्यविषयस्य तहतुवर्णनं
तहतुसंहारं च अस्ति । मैघद्वते लक्ष्मिचित्रणं
अतीव रम्यम् अस्ति । मैघद्वतस्य ग्रन्थं ~~स्य~~
पठित्वा मनः भावविभोरं जातः । मैघद्वते
उच्चिन्याः भव्यं वर्णनं विद्यते ।

महाकविः कालिदासः महाराज
विक्रमादित्यस्य सभाकविः आसीत् । अनुमीयते
उच्चिन्याः यतस्य जन्मभूमिः अस्ति ।

18

योग पूर्व पृष्ठ

[] + [] =

पृष्ठ 18 के अंक

कुल अंक

कालिदासस्य सुधासिक्ताः चैतौराः सन्ति ।

कालिदासस्य उपमा सयोगः अपूर्वः अतः
स्माद्बुध्यते उपमा कालिदासस्य ।

स्यः भारतस्य गौरवं अस्ति ।

अस्तु ।

उत्तर क्रमांक-15

(क) गङ्गा — — — — — सन्तोमहाबाण
गङ्गा पापं हन्ति ।

शशी तापं कुरोति ।

कल्पतरुः हैन्यं हन्ति ।

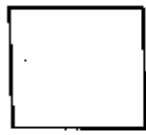
प्रापं तापं हैन्यं च सन्तोमहाशयाः हन्ति ।

पापम् इति शब्दस्य विलोमपदं 'पुण्यं'

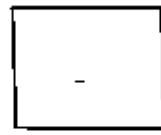
B
S
E
M
P

पृष्ठ के अंकों का योग

19

+

=

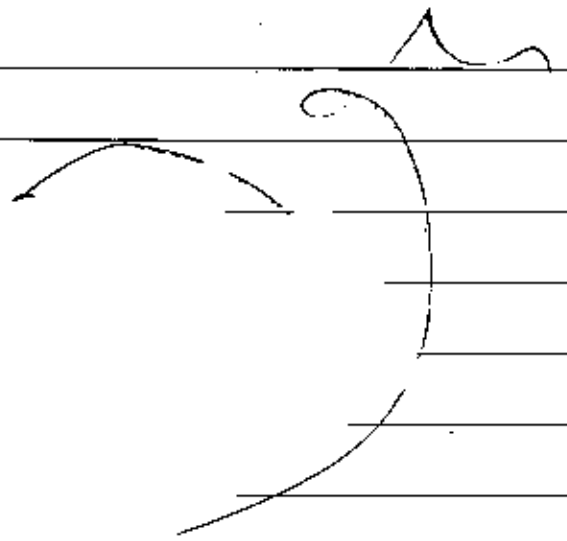
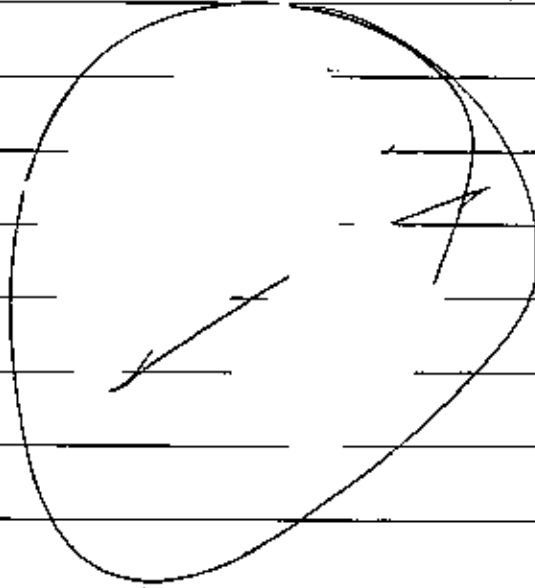

योग पूर्व पृष्ठ

पृष्ठ 19 के अंक

कुल अंक

B
S
E
M
P

पृष्ठ के अंकों का योग

20

+

=

योग पूर्व पृष्ठ

पृष्ठ 20 के अंक

कुल अंक

B
S
E
M
P

पृष्ठ के अंकों का योग

21

+

=

योग पूर्व पृष्ठ

पृष्ठ 21 के अंक

कुल अंक

B
S
E
M
P

पृष्ठ के अंकों का योग

22

+

=

योग पूर्व पृष्ठ

पृष्ठ 22 के अंक

कुल अंक

B
S
E
M
P

पृष्ठ के अंकों का योग

23

+

=

योग पूर्व पृष्ठ

पृष्ठ 23 के अंक

कुल अंक

B
S
E
M
P

पृष्ठ के अंकों का योग

24

+

=

योग पूर्व पृष्ठ

पृष्ठ 24 के अंक

कुल अंक

B
S
E
M
P

पृष्ठ के अंकों का योग